

nında hazırlattığı "Tanzimat"ın ilanını göremedi. Ülke kalınmasının eğitim ve teknoloji ile gerçekleşeceğini iyi anlayanlardandı (1-5).

Eğitimin yaygınlaşması için ortaokullar açıldı, ilk buharlı gemi işlemeye başladı, Yeniçerileri ortadan kaldırdı ve tekkeleri kapatarak irtica ile de savaştı. İlk nüfus sayımı yapıldı ve posta işletmesi kuruldu.

İlk resmi gazete "Takvim-i Vekayi 1831" de yayımlanmaya başladı.

Devlet bünyesinde giyim kuşam ile ilgili yeni kararlar alındı ve "fes" giyilmeye başladı.

#### 14 Mart 1827 Tıbhane-i Âmire ve Cerahhane-i Âmire

14 Mart 1827 Çarşamba günü, ilk olarak, İstanbul Darilfinun'u ve ilk Tıp Fakültesi (Şehzadebaşı'nda Tulumbacıbaşı Konağı'nda Tıbhane-i Âmire ve Cerahhane-i Âmire) kuruldu.

#### Prof. Dr. Ambrois Bernard ve Mekteb-i Tıbbiye-i Askeriye-i Şahane (17 Şubat 1839)

II. Mahmud, 17 Şubat 1839'da Prof.Dr. Ambrois Bernard (1810-1844), vb hekimleri Viyana'dan getirerek, Galatasaray'da modern tıp eğitimi Fransızca olarak başlatmıştır. İstanbul'da Mekteb-i Tıbbiye-i Askeriye-i Şahane (Galatasaray'da), Fransızca eğitim yapmaktadır (1-5).

Ataullah Şanizade, II. Mahmud'un izni ile, Anatomi'de KADAVRA üzerinde eğitim yapmıştır.

#### 1867'de Mekteb-i Tıbbiye-i Mülkiye, Türkçe tıp eğitimi vermek için kurulmuştur.

#### Kırımlı Aziz İdris (1841-1879).

1867'de ilk sivil Tıp okulu "Mektebi Tıbbiye-i Mülkiye" kuruldu, dönemin Genel Patoloji Hocası, **Kırımlı Aziz İdris** dir.

Tıp dilinin önceleri Fransızca olmasına karşın, bu dönemde Türkçe'ye geçiş başlamıştır (1870).

Tıp Fakültesi'nin Dekanı olan **Kırımlı Aziz İdris** Fransızca'dan Türkçe'ye geçişte etkili olmuştur (1-6).

#### Emrazı Umumiye (Patoloji) (1870)

Kırımlı Aziz İdris 1870'de İstanbul'da EMRAZİ UMUMİYE adı ile "Genel Patoloji" kitabı yazmıştır.

Kırımlı Aziz İdris bu kitabında, patolojinin önemini belirtmek için, şöyle yazmaktadır: "*Patoloji, şanlı bir bilim dalı olup, dilsiz kaldığı yerde doktorlar dahi ileri derecede cahildir*"

#### Kimya-yı Tıbbi (1868, 1871).

"Türk Kızılay'ının (Hilal-i Ahmer) kuruluş ve gelişmesindeki önemli rolü olan, fakat asıl Tıp dilinin Türkçeleşmesinde verdiği dersler ve 1869'da yayınladığı iki cildlik "Kimyayı Tıbbi" ve 1870'de "Emraz-ı Umumiye" başlıklı kitapları ile büyük katkısı olan Kırımlı Aziz İdris Bey, 38 yıllık kısa ömründe (1840-1878) bu ülkeye büyük hizmetleriyle tanınır."(6)

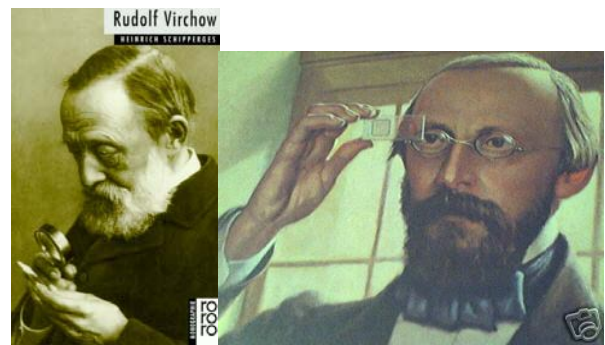
#### 1898 Askeri Tıbbiye (Gülhane)'nin kuruluşu ve Prof. Dr. Georg Deycke

1898'de Gülhane (Askeri tıbbiye) kuruldu ve Patoloji laboratuvarının başına **Prof. Georg Deycke** getirildi.

#### Kaynaklar

1. Canda MŞ. Başlangıçtan Günümüze Patoloji'nin Gelişimi. Temel Patoloji I, İkinci Baskı (M.Ş. Canda, T. Canda), Sivas Kanseri Savaş Derneği Yayınları, No: 6, Sivas: Dilek Basım-evi, 1988; 9-18.
2. Naderi S. Mahzar Osman ve Türkiye'de Nörroşürjî'nin Doğuşu. Dokuz Eylül Yayınları. İzmir, 2004.
3. Tanay S. Genel Patoloji, Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Yayını, Sayı: 171, Ankara: Yeni Desen Matbaası, 1967; 1-13.
4. Terzioğlu A. Kuruluşunun 550. yılında İstanbul Üniversitesi ve Avrupa Üniversiteleri Simpozyumu. İst Tıp Fak Mec 2003; 66: 2.
5. Uzluk FN. Genel Tıp Tarihi I, AÜTF Yayını, Sayı 68, İstanbul: Güzel Sanatlar Basımevi, 1958.
6. Ortaylı İ. Türkiye'deki Kırımlı aydınlar. Yeni Türkiye Dergisi. www.yeniturkiye.com/display.anp?c=1212

#### VI. Ludwig Karl Virchow ve Avrupa'daki gelişmeler



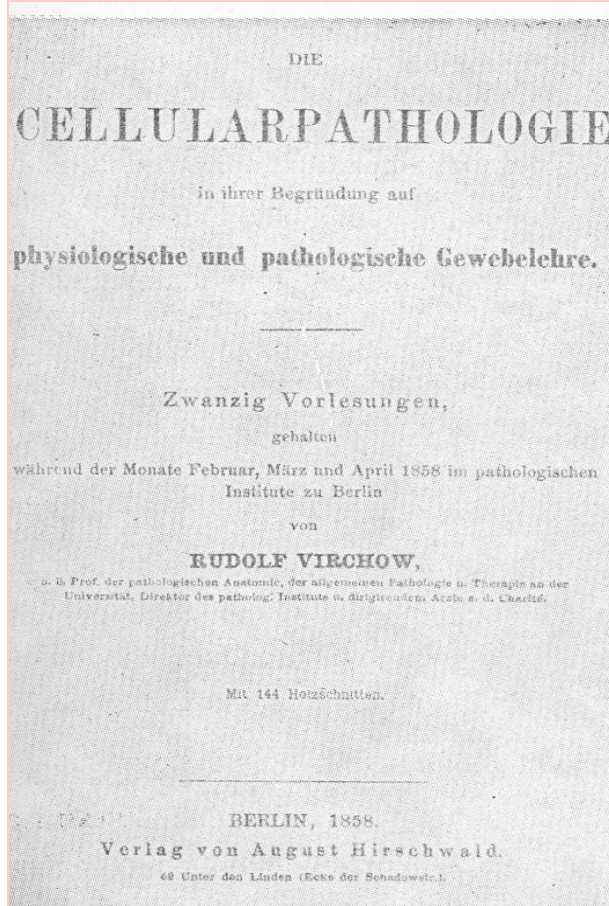
Resim VI-1,2. Rudolf Ludwig Karl Virchow (1821-1902)

Virchow Berlin (Prussia) Askeri Akademisi'nde Tıp eğitimi gördü ve 1843'de bitirdi, 1847'de patoloji profesörü oldu.

**“Cellular Pathology” (1858)**

Berlin’de Rudolf Ludwig Karl Virchow (Resim VI-1,2), “Cellular Pathology” adlı kitabını (Resim VI-3) yazarak, “Mikroskopik patoloji”ye geçmiştir. Makroskopik ve mikroskopik inceleme bir bütün olarak yapılmaktadır.

Virchow “Omnis cellula e cellula” “Her hücre bir hücreden meydana gelir” görüşünü ortaya atmıştır. Selüller patoloji’nin kurucusudur (1-5).



Resim VI-3. Cellular Pathologie, 1858, Berlin.

**Kaynaklar**

1. Canda MŞ. Başlangıçtan Günümüze Patoloji’nin Gelişimi. Temel Patoloji I, İkinci Baskı (M.Ş. Canda, T. Canda), Sivas Kanser Savaş Derneği Yayınları, No: 6, Sivas: Dilek Basım-evi, 1988; 9-18.
2. Tanay S. Genel Patoloji, Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Yayını, Sayı: 171, Ankara: Yeni Desen Matbaası, 1967; 1-13.
3. [http://www.anoca.org/he/berlin/rudolph\\_virchow.html](http://www.anoca.org/he/berlin/rudolph_virchow.html)
4. <http://rudolf-virchow.brainsip.com/>
5. <http://www.google.com.tr/search?hl=tr&q=Rudolf+Ludwig+Karl+Virchow+&btnG=Google%27da+Ara&meta=>

**VII. Hamdi Suat Aknar****1908 Meşrutiyet Dönemi ve İstanbul Darülfünunu****Patolojinin kurucuları kimlerdir? İlk öncüler**

Resim VII-1, 2. Prof. Dr. Hamdi Suat Aknar (1873, Harput-Elazığ 1936 İstanbul).

Hamdi Suat Aknar çağdaş tıp eğitiminin ve patolojinin temellerinin atılmasında çok önemli görevler yapmıştır (Resim VII-1,2) (1-9)

1873 Harput

1899 Dr. Gülhane

Almanya 1899-1904, Kiel, Wüzburg, Leipzig, Hamburg, Berlin

1905 – Gülhane

1906 – Yeni kurulan Kadırga Tıp Fakültesi .

1909’da, Mekteb-i Tıbbiye-i Askeriye-i Şahane (1839) ile daha sonra açılan sivil tıbbiye olan Mekteb-i Tıbbiye-i Mülkiye (1867) ile birleştirildi.

Gülhane’nin başına getirilen **Prof. Dr. R. Rieder**’in önerilerine göre Haydarpaşa’da inşa edilen görkemli bina da **Darülfünun-ı Osmanî Tıp Fakültesi** adını aldı (1909) (Resim VII-3) ve patolojinin başına **Prof. Dr. Hamdi Suat Aknar** atandı (1909).



Resim VII-3. Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane (1909).

1908 Meşrutiyet sonrası, çağdaş patolojinin kurucusu Prof. Dr. Hamdi Suat Aknar’dır.

Prof. Dr. Hamdi Suat Aknar, 1899-1904 (4 yıl) Almanya’da Berlin, Leipzig, Hamburg vb üniversitelerde patoloji